

Resultaten enquête SDG's en lokaal mondiaal beleid

11 mei 2020

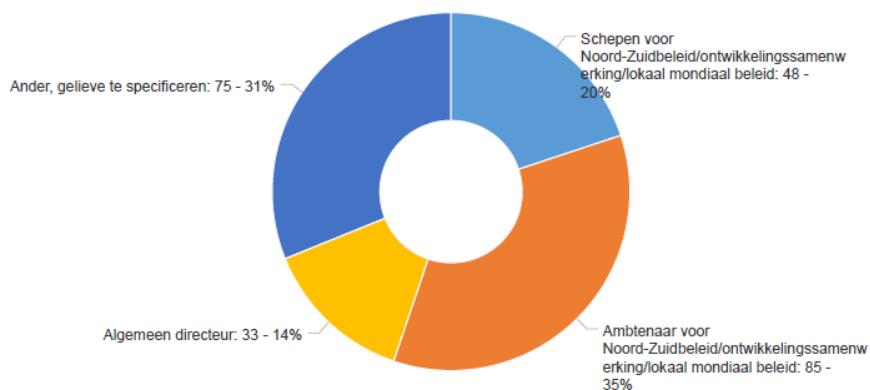
Inhoud

1 Inleiding.....	1
2 Synthese	2
3 De SDG's zijn stevig verankerd bij de lokale besturen.....	3
4 Tendensen in Lokaal Mondiaal Beleid.....	4
5 Tevredenheid ondersteuning VVSG Internationaal	8

1 Inleiding

De enquête werd in maart 2020 afgenomen om beter zicht te krijgen op het **lokaal mondiaal beleid** (LMB) van de Vlaamse lokale besturen en op de manier waarop zij aan de slag gaan met de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (**SDG's**). We peilden eveneens naar de **tevredenheid over de dienstverlening** die VVSG Internationaal biedt, om deze in de toekomst te kunnen optimaliseren. De vragen hebben betrekking op de voorbije drie jaar, van **2017 tot 2019**.

In totaal namen **241 respondenten** deel aan de enquête. Niet alle respondenten beantwoordden alle vragen, waardoor het aantal respondenten per vraag (n) varieert van 168 tot 241. Omdat de SDG's aan alle lokale beleidsdomeinen raken en vaak op strategisch niveau worden opgenomen, werd de enquête naast **ambtenaren en schepenen bevoegd voor lokaal mondiaal beleid** ook naar **algemeen directeurs en duurzaamheidsambtenaren** verstuurd. Zoals onderstaande grafiek weergeeft, is 35% van de respondenten (deeltijds) ambtenaar mondiaal beleid, 20% schepenen bevoegd voor (onder andere) mondiaal beleid, 14% algemeen directeur en 31% heeft een andere functie (waaronder veel milieu- en duurzaamheidsambtenaren).

N 241

In voorgaande enquêtes (2017¹, 2018², 2020³) werden een aantal gelijkaardige vragen gesteld. Waar mogelijk, vergelijken we de resultaten. Het aantal respondenten en hun functie varieert van enquête tot enquête, waardoor vergelijken soms moeilijk is. Voor de duidelijkheid worden in dit rapport geen grafieken opgenomen van vorige enquêtes.

2 Synthese

De belangrijkste resultaten op een rijtje:

1. De **SDG's zijn stevig verankerd** in de werking van lokale besturen. Twee op drie respondenten gebruikte de SDG's als kapstok bij de opstelling van het meerjarenplan en neemt de SDG's op in interne en externe communicatie. Meer dan de helft hanteert de SDG's in het ontwerp en de uitwerking van acties en projecten, 27% is dit van plan. De SDG's worden door 38% meegenomen in gesprekken met stakeholders, 26% is dit van plan.
2. De **term 'lokaal mondiaal beleid'** heeft zijn intrede gemaakt, maar is nog niet wijdverspreid. De helft van de respondenten gebruikt de termen 'noord-zuid' of 'ontwikkelingssamenwerking', 35% gebruikt 'lokaal mondiaal beleid' en 22% een andere term, vaak is dit 'internationale samenwerking'.
3. **Lokaal Mondiaal Beleid (LMB)** valt **organisatorisch** bij 2 op 3 respondenten onder Welzijn of Vrije Tijd. Bij 10% valt LMB onder Omgeving of de Strategische Cel.
4. De **personeelsinzet voor LMB** is zeer beperkt. Van de respondenten geeft 9% aan dat er geen personeel is voor LMB, 59% dat de personeelsinzet 0,5 VTE of minder is en 23% dat de personeelsinzet tussen 0,51 en 1 VTE ligt. De meeste respondenten (37%) schatten de personeelsinzet op 0,25 VTE of minder. Volgens slechts 9% van de respondenten is de personeelsinzet meer dan 1 VTE.

¹ Enquête dienstverlening VVSG Internationaal 2014-2016, n=155 uitgevoerd begin 2017.

² Enquête 'Mondiale dimensie lokale besturen', n=67, uitgevoerd einde 2018.

³ Korte bevraging 'De SDG's in de meerjarenplanning van mijn gemeente', n=162, uitgevoerd in januari 2020 in het kader van de campagne 'Week van de Duurzame Gemeente'.

5. Het **budget voor LMB** is toegenomen volgens 22% van de respondenten, gelijk gebleven volgens 66% en gedaald volgens 12%.
6. De **aandacht voor LMB** bij de administratie, politici en stakeholders is volgens ongeveer 1/3 van de respondenten toegenomen en gelijk gebleven volgens ongeveer de helft. Het goede nieuws is dat het aantal respondenten dat vindt dat de aandacht is toegenomen twee tot vier keer zo groot is als het aantal dat vindt dat de aandacht is afgenomen. Opvallend is dat 17% vindt dat de aandacht voor LMB bij politici is afgenomen. Dit percentage ligt heel wat hoger dan wanneer het over de administratie (7%) of stakeholders (9%) gaat.
7. **Duurzaamheid** is een **transversaal thema** waar steeds meer rekening mee wordt gehouden binnen de verschillende diensten. Volgens 87% van de respondenten is dat het geval. Dat geldt veel minder voor het thema '**internationale rechtvaardigheid**', waarvan 'slechts' 17% vindt dat er meer rekening mee gehouden wordt binnen de verschillende diensten.
8. Zo'n 85% vindt de **ondersteuning door de VVSG** belangrijk om lokaal werk te maken van de SDG's en van LMB. Volgens 63% draagt VVSG Internationaal bij tot een verhoogde kwaliteit van hun SDG- en LMB-werking.
9. Wat betreft de **ondersteuning inzake LMB**, is 70% tevreden of heel tevreden over de informatie op onze website, ongeveer de helft over de ruimte voor uitwisseling en de leertrajecten LMB. Die laatste twee zijn aandachtspunten voor onze werking, net als individuele begeleiding (34%) en het faciliteren van deelname aan EU-netwerken (42%).
10. Wat betreft de **ondersteuning inzake de SDG's**, is 73% tevreden of heel tevreden over de kwaliteit van het aangeboden SDG-materiaal. Meer dan de helft is tevreden over de ruimte voor uitwisseling en over de kwaliteit van SDG-vormingen en -studiedagen. Zoals bij onze LMB-werking, zijn individuele begeleiding en deelname aan EU-netwerken aandachtspunten voor onze SDG-werking.

3 De SDG's zijn stevig verankerd bij de lokale besturen

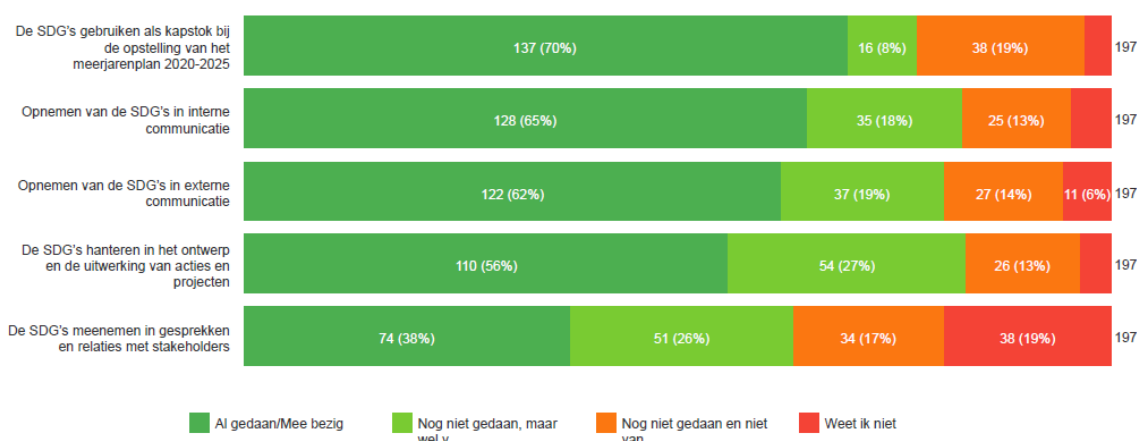
De resultaten wijzen op een **verregaande integratie van de SDG's op lokaal niveau**, vooral in de meerjarenplannen en in communicatie. Dat is minder het geval voor het gebruik van de SDG's in het ontwerp en implementatie van acties en voor het meenemen van de SDG's in gesprekken met stakeholders, maar heel wat respondenten zijn wel van plan om dat in de toekomst te doen. VVSG Internationaal gaat in de toekomst op deze aspecten werken, bijvoorbeeld met de werkgroepen rond rapportering en de ontwikkeling van een SDG-toets.

Onderstaande grafiek toont aan dat:

- 70% de SDG's heeft gebruikt als kapstok bij de opstelling van het meerjarenplan 2020-2025, 8% is dit van plan.
- 65% de SDG's opneemt in interne communicatie, 18% is dit van plan.
- 62% de SDG's opneemt in externe communicatie, 19% is dit van plan.

- 56% de SDG's hanteert in het ontwerp en de uitwerking van acties en projecten, 27% is dit van plan.
- 38% de SDG's meeneemt in gesprekken en relaties met stakeholders, 26% is dit van plan.

In welke mate doet uw gemeentebestuur volgende inspanningen voor de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's)? (meerdere antwoorden mogelijk)

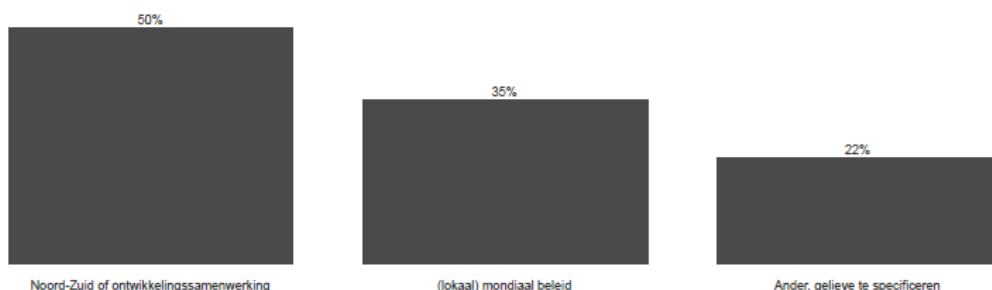
Deze resultaten stemmen overeen met die van eerdere enquêtes. Ook in de korte bevraging uitgevoerd in januari 2020 gaf 70% van de respondenten aan de SDG's te hebben geïntegreerd in het meerjarenplan. Een analyse van de meerjarenplannen door VVSG Internationaal wijst uit dat zo'n 60% van de Vlaamse lokale besturen (178/300) de SDG's heeft gebruikt als kapstok in het beleidsplanningsproces.

Ook wat betreft communicatie zien we gelijkaardige resultaten: uit de enquête van 2018 bleek dat 70% en 64% van de respondenten de SDG's opnamen in respectievelijk interne en externe communicatie. In 2020 gaat het over 65% en 62%.

4 Tendensen in Lokaal Mondiaal Beleid

De term 'lokaal mondiaal beleid' heeft zijn intrede gemaakt, maar is nog niet wijdverspreid. De helft van de respondenten gebruikt de termen 'noord-zuid' of 'ontwikkelingssamenwerking', 35% gebruikt de term 'lokaal mondiaal beleid', 22% gebruikt een andere term, vaak is dit 'internationale samenwerking' of 'duurzaamheid'.

Welke terminologie is gangbaar binnen uw bestuur om bevoegde schepenen en betrokken diensten, ambtenaren en activiteiten te omschrijven?

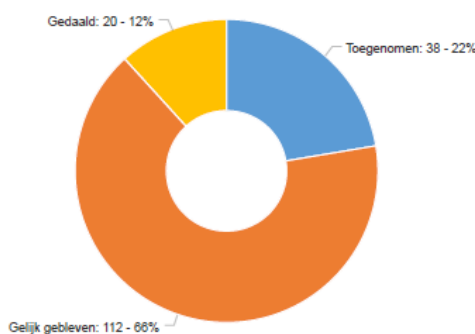

N 179

In vergelijking met de vorige legislatuur, is het **budget voor LMB** volgens 66% gelijk gebleven, volgens 12% gedaald en volgens 22% toegenomen. Er zijn dus meer respondenten die aangeven dat hun budget gestegen is, dan dat er zijn die aangeven dat het gedaald is. Het budget wordt vaak bepaald op basis van 1, 2 of 3€ per inwoner of bedraagt 0,7% van het werkingsbudget.

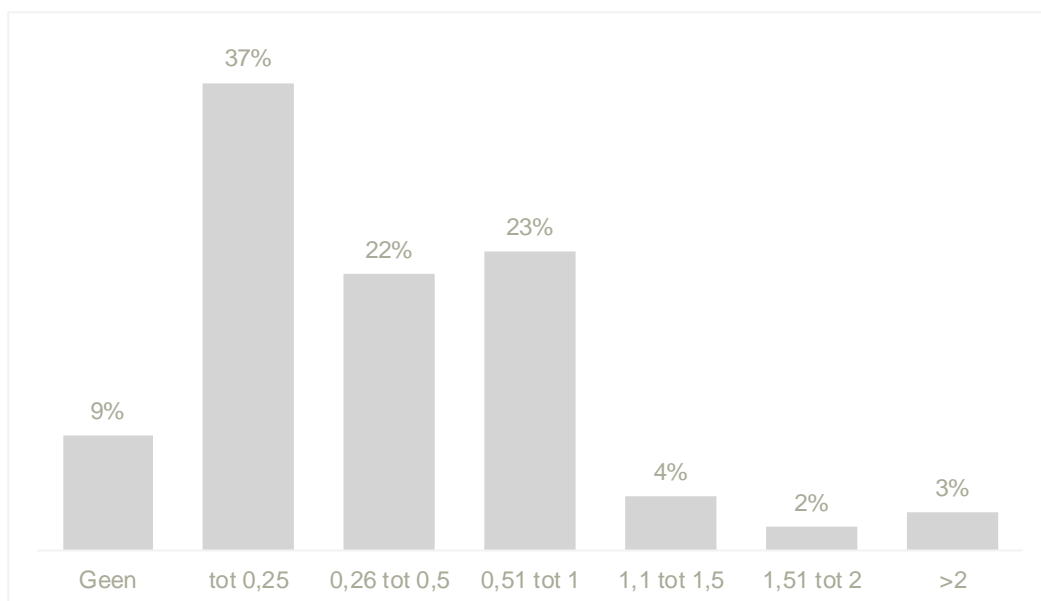
In de enquête van 2018 werd gevraagd naar de evolutie van het budget sinds de inkanteling van de Impulssubsidie in het Gemeentefonds in 2016. Toen gaf 62% aan dat het budget gelijk gebleven was, 13% dat het budget gedaald was en 26% dat het budget was toegenomen (n=39). Beide enquêtes wijzen erop dat het budget voor lokaal mondiaal beleid in meer gemeenten is toegenomen dan afgenomen.

Hoe is het budget voor lokaal mondiaal beleid in de huidige legislatuur (2020-2025) geëvolueerd in vergelijking met de vorige legislatuur (2014-2019)?

N 170

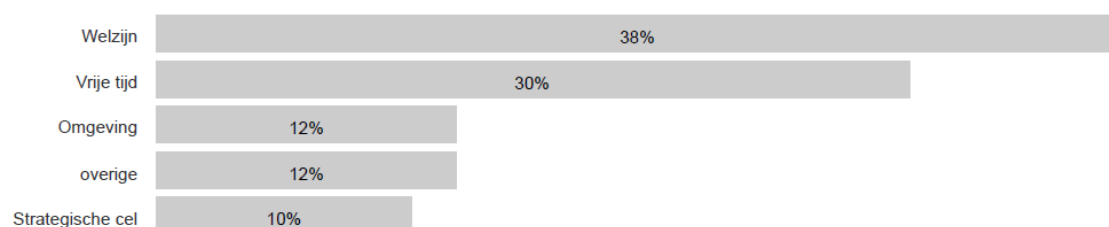
De **personeelsinzet voor LMB** is zeer beperkt. Van de respondenten (n=166) geeft 9% aan dat er geen personeel is voor LMB, 59% dat de personeelsinzet 0,5 VTE of minder is en 23% dat de personeelsinzet tussen 0,51 en 1 VTE ligt. Slechts bij 9% is de personeelsinzet meer dan 1 VTE. De resultaten suggereren dat in de meeste gevallen (37%) de personeelsinzet 0,25 VTE of minder is.

Deze resultaten zijn gelijkaardig aan die van de enquête van 2018 (n=39). Toen gaf 49% aan dat de personeelsinzet voor LMB 0,5 VTE of minder is en 23% dat de personeelsinzet tussen 0,51 en 1 VTE ligt. Volgens 28% van de respondenten was de personeelsinzet meer dan 1 VTE, wat heel wat meer is dan in onze enquête (9%). Mogelijke verklaring hiervoor zijn (1) dat de kleinere groep respondenten voor gemeenten werken met een uitgebreider lokaal mondiaal beleid en (2) dat de categorie 'geen' niet opgenomen werd.

LMB valt organisatorisch⁴ meestal onder Welzijn (38%) of Vrije Tijd (30%). Bij 12% valt het onder Omgeving en bij 10% onder de strategische of beleidscel (n=168).

In de enquête van 2018 viel 40% onder Welzijn en 20% onder Vrije Tijd (n=25).

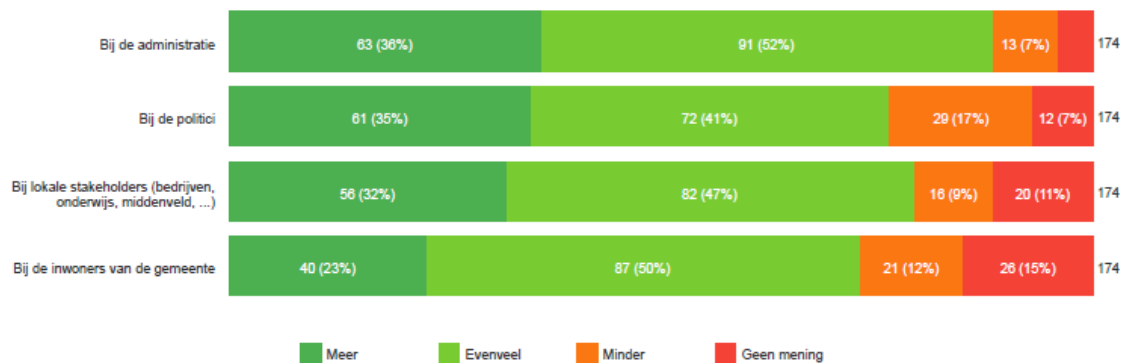
De **aandacht voor LMB** bij de administratie, politici en stakeholders is volgens ongeveer 1/3 van de respondenten toegenomen bij zowel de administratie (36%), de politici (35%) als bij de

⁴ Deze resultaten zijn gecategoriseerde antwoorden op open vragen. Enkele voorbeelden:

- bij 'Vrije Tijd' worden antwoorden als 'cultuur', 'sport', 'jeugd', etc. gerekend
- bij 'Welzijn' worden antwoorden als 'sociaal huis', 'samenleving', etc. gerekend
- bij 'Omgeving' worden antwoorden als 'duurzaamheid', 'milieu & natuur', etc. gerekend
- Bij 'Overige' worden antwoorden als 'horizontale structuur', 'niet bepaald', etc. gerekend
- Bij 'Strategische cel' worden antwoorden als 'transversaal', 'organisatieontwikkeling', etc. gerekend

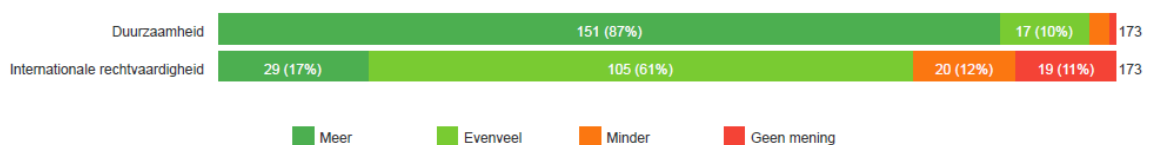
stakeholders (32%). Bij de inwoners zou de aandacht voor LMB volgens 'slechts' 23% van de respondenten zijn toegenomen. Het goede nieuws: dat is nog steeds dubbel zoveel als het aantal respondenten dat vindt dat de aandacht voor LMB bij inwoners is afgenomen. Bij de stakeholders is dat zelfs bijna 4 keer zoveel. De aandacht voor LMB wordt het hoogst ingeschat bij de administratie. Opvallend is dat 17% vindt dat de aandacht voor LMB bij politici is afgenomen. Dit percentage ligt hoger dan wanneer het over de administratie (7%) of stakeholders (9%) gaat.

In uw mening, is er de voorbije jaren (sinds 2017) meer, evenveel of minder aandacht voor mondiaal beleid in uw gemeente (internationale solidariteit via beleidskeuzes, wereldburgerschap en internationale samenwerking)?

Duurzaamheid is een **transversaal thema** waar steeds meer rekening mee wordt gehouden binnen de verschillende diensten. Volgens maar liefst 87% van de respondenten is dat het geval. Dat geldt veel minder voor het thema '**internationale rechtvaardigheid**', waarvan maar 17% vindt dat er meer rekening mee gehouden wordt binnen de verschillende diensten. Opvallend, want duurzaamheid en internationale rechtvaardigheid zijn nochtans zeer nauw met mekaar verweven. Deze resultaten ondersteunen een aantal conclusies van de tussentijdse evaluatie van het Vlaams subsidieprogramma die VVSG Internationaal liet uitvoeren, namelijk (1) dat de SDG's niet altijd een hefboom zijn voor internationale solidariteit of LMB en (2) dat er bij de lokale vertaling van de SDG's niet altijd voldoende aandacht is voor de internationale dimensie. VVSG Internationaal doet al inspanningen om die internationale dimensie meer in de verf te zetten, maar het blijft een aandachtspunt.

In uw mening, wordt er de voorbije jaren (sinds 2017) binnen de verschillende diensten meer, evenveel of minder rekening gehouden met:

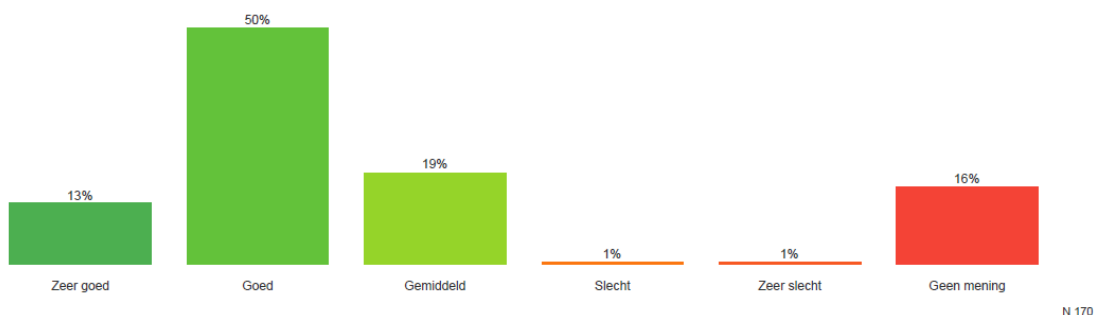
5 Tevredenheid ondersteuning VVSG Internationaal

Er mag gezegd worden dat de respondenten tevreden zijn over de dienstverlening en ondersteuning van VVSG Internationaal. Aandachtspunten zijn het faciliteren van deelname aan EU-netwerken, (de kwaliteit van) individuele begeleiding en de relevantie van de leertrajecten.

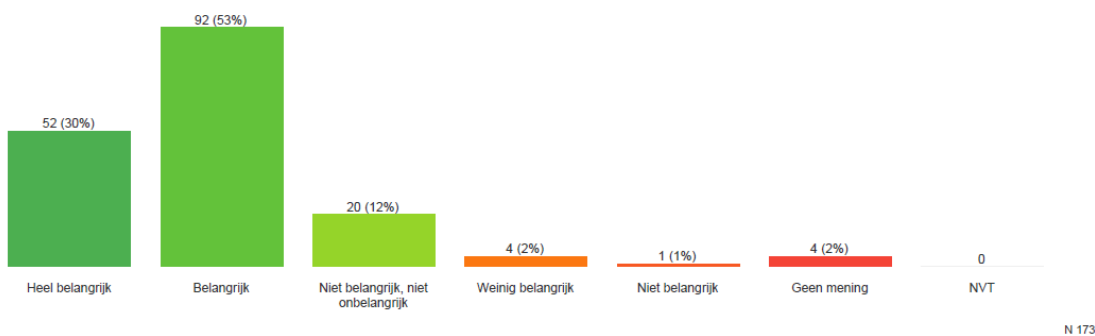
In het **algemeen** vindt 63% dat VVSG Internationaal goed of zeer goed bijdraagt tot een verhoogde kwaliteit van hun LMB en hun SDG-werking. Zo'n 85% vindt de ondersteuning door VVSG Internationaal belangrijk of zeer belangrijk om lokaal werk te maken van LMB en de SDG's.

De enquêtes van 2017 (n=105) en 2018 (n=42) leverde gelijkaardige resultaten op. Hoewel de vraagstelling in 2018 iets anders was, gaf 90% aan dat de ondersteuning van VVSG Internationaal belangrijk of heel belangrijk was "om LMB – inclusief de SDG's – op de (gemeentelijke) agenda te houden". In de enquête van 2017 beoordeelde 85% van de respondenten die advies en begeleiding ontvingen van de dienst Internationaal dit advies en begeleiding als goed of zeer goed.

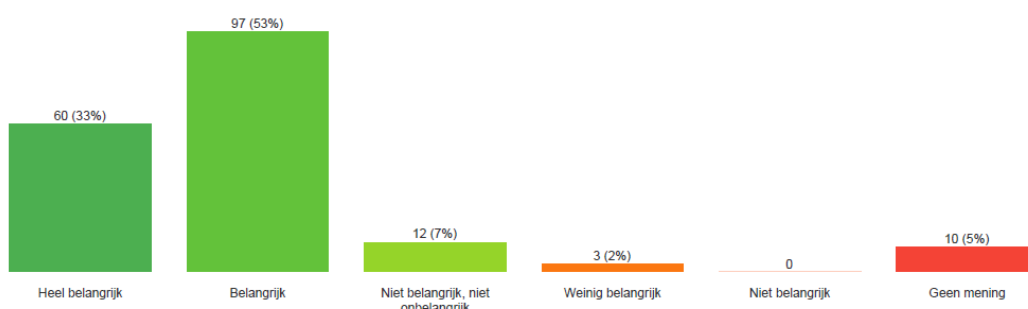
In het algemeen, hoe beoordeelt u de bijdrage van VVSG Internationaal tot een verhoogde kwaliteit van uw lokaal mondiaal beleid en uw SDG-werking?

In welke mate vindt u ondersteuning van de VVSG belangrijk om werk te maken van lokaal mondiaal beleid (mondiale beleidskeuzes, mondiaal burgerschap, mondiale samenwerking)?

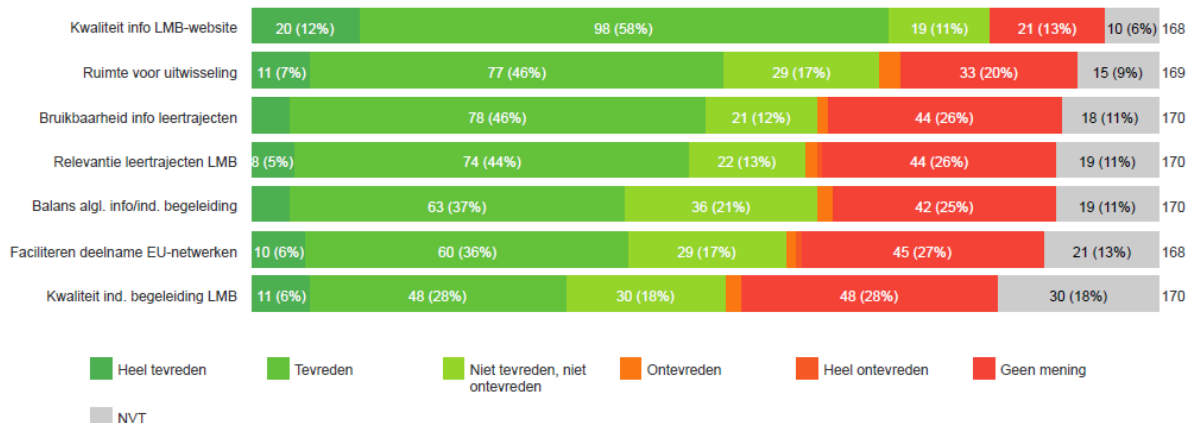
In welke mate vindt u ondersteuning van de VVSG belangrijk om werk te maken van de SDG's?

N 182

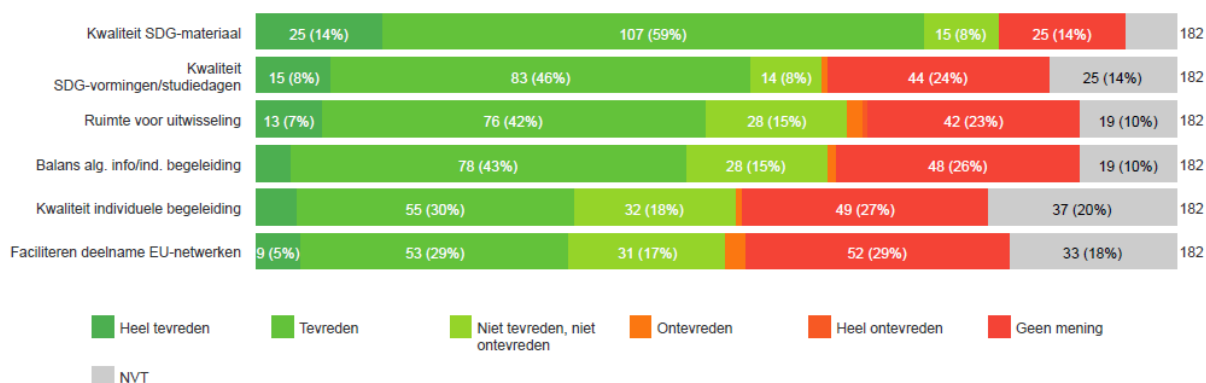
Wat betreft de **ondersteuning inzake LMB**, is de helft of meer tevreden of heel tevreden over de informatie op onze website en de ruimte voor uitwisseling. Nipt de helft is tevreden of heel tevreden over de bruikbaarheid en de relevantie van de leertrajecten. Dat is een aandachtspunt, net als het voorzien van individuele begeleiding (34%) en het faciliteren van deelname aan EU-netwerken (42%). Voor deze aspecten was de groep die 'geen mening' of 'niet van toepassing' antwoordde echter telkens relatief groot, wat de lagere scores minstens gedeeltelijk verklaart.

De VVSG ondersteunt lokale besturen op verschillende vlakken bij de ontwikkeling van een lokaal mondiaal beleid. Hoe tevreden bent u met de volgende elementen van deze ondersteuning?

Wat betreft de **ondersteuning inzake de SDG's**, is 73% tevreden of heel tevreden over de kwaliteit van het aangeboden SDG-materiaal en 54% over de kwaliteit van SDG-vormingen en -studiedagen. Net als bij de ondersteuning inzake LMB, zijn de aandachtspunten voor onze werking de kwaliteit van individuele begeleiding en het faciliteren van deelname aan EU-netwerken inzake de SDG's, waarover slechts 34% tevreden of hele tevreden is. Voor de geboden ruimte voor uitwisseling over de SDG's is dat 49%, dus ook dat is een aandachtspunt.

De VVSG ondersteunt lokale besturen bij de lokale implementatie van de SDG's. Hoe tevreden bent u over de volgende elementen van deze ondersteuning?

In de enquête van 2018 lag de tevredenheid over de verschillende aspecten van onze SDG- en LMB-werking iets hoger. Mogelijke verklaring is de kleinere groep respondenten die bovendien meer gespecialiseerd is in LMB en de SDG's en dus beter op de hoogte is en meer gebruik maakt van ons aanbod. Ook in 2018 was de tevredenheid over de bruikbaarheid van de leertrajecten, de kwaliteit van individuele begeleiding en het faciliteren van deelname aan Europese en internationale netwerken lager dan over andere aspecten van onze werking, maar ook in 2018 antwoordden relatief veel respondenten hier 'geen mening' of 'niet van toepassing', wat de lagere scores deels verklaart.